

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – LISTOPAD 2022

PLANETY

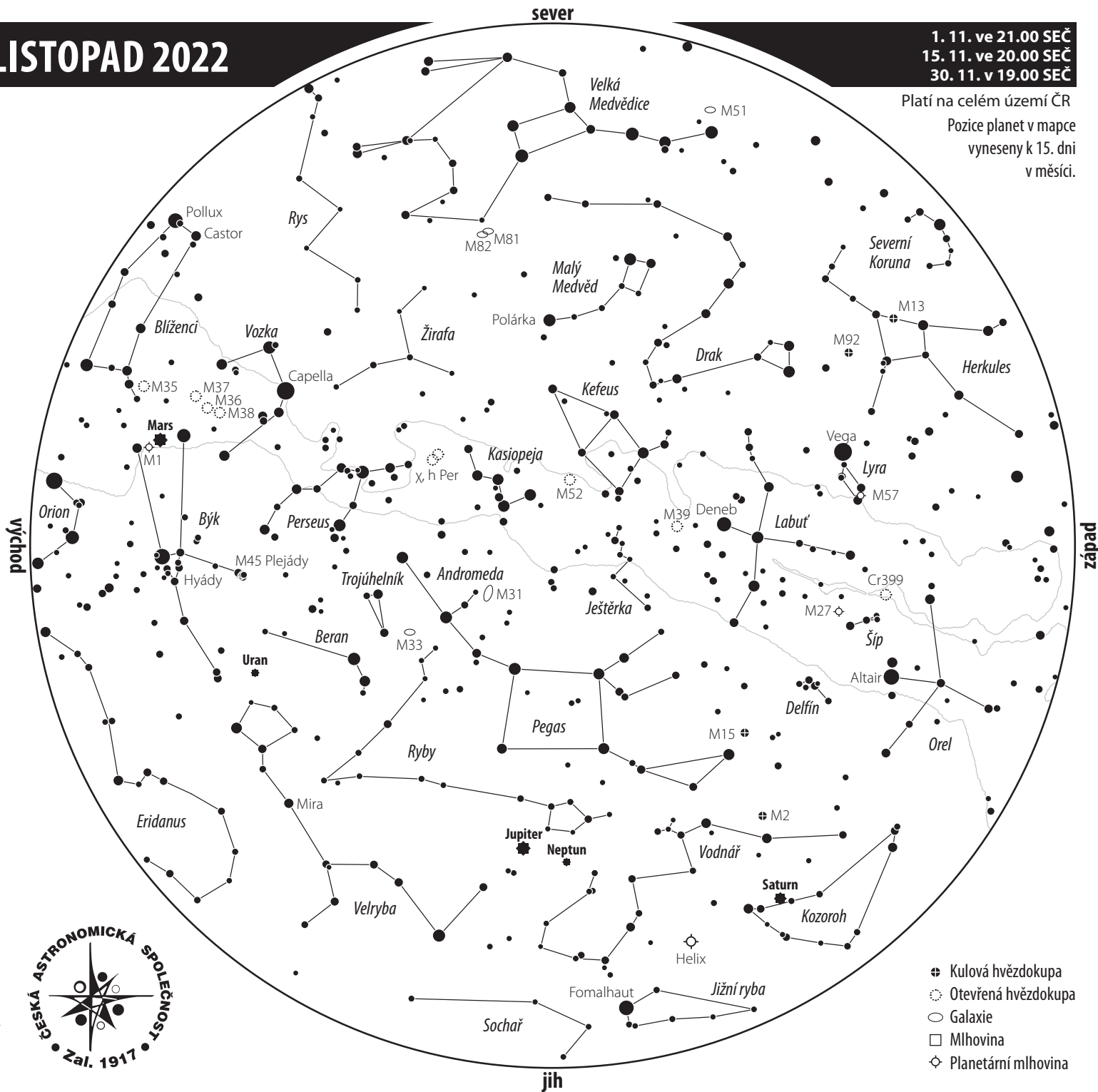
Merkur – nepozorovatelný
Venuše – nepozorovatelná
Mars – po celou noc
Jupiter – po většinu noci kromě rána
Saturn – večer na jihu a jihozápadě
Uran – po celou noc
Neptun – v první polovině noci

ZAJÍMAVOSTI NA OBLOZE

1. Měsíc v první čtvrti (06.37 UT)
2. Měsíc v konjunkci se Saturnem ($4,4^\circ$)
2. Simultánní přechod měsíců a stínů přes Jupiter
4. Měsíc v konjunkci s Neptunem ($3,6^\circ$)
5. Měsíc v konjunkci s Jupiterem ($2,6^\circ$)
8. Měsíc v úplňku (11.02 UT)
8. Měsíc v konjunkci s Uranem ($0,2^\circ$)
8. Merkur v horní konjunkci se Sluncem
9. Uran v opozici se Sluncem
10. Simultánní přechod měsíců a stínů přes Jupiter
11. Měsíc v konjunkci s Marsem ($1,6^\circ$)
14. Měsíc v apogeju (nejdále od Země – 404 885 km)
16. Měsíc v poslední čtvrti (13.26 UT)
18. Planetka č. 115 Thyra v opozici se Sluncem ($9,6^m$)
23. Měsíc v novu (22.57 UT)
26. Měsíc v perigeju (nejblíže Zemi – 362 843 km)
29. Měsíc v konjunkci se Saturnem ($4,6^\circ$)
29. Planetka č. 30 Urania v opozici se Sluncem ($9,6^m$)
30. Měsíc v první čtvrti (14.36 UT)

Všechny časové údaje uvedeny ve Světovém čase (UT)
[Středoevropský čas (SEČ) = UT+1 h] a pro $15^\circ E$ a $50^\circ N$.

Aktuální mapky na následující měsíc naleznete volně ke stažení vždy na počátku měsíce na webu www.udalosti.astro.cz

1. 11. ve 21.00 SEČ
15. 11. ve 20.00 SEČ
30. 11. v 19.00 SEČ

Platí na celém území ČR
Pozice planet v mapce
vyneseny k 15. dni
v měsíci.

- ☉ Kulová hvězdokupa
- ☼ Otevřená hvězdokupa
- ☾ Galaxie
- ☁ Mlhovina
- ♁ Planetární mlhovina

MAPA SEVERNÍ OBLOHY – OBJEKTY A ÚKAZY PRO AMATÉRSKÁ POZOROVÁNÍ – LISTOPAD 2022

Merkur a **Venuše** jsou u Slunce a tudíž nepozorovatelné, ostatní planety nabídne listopadová obloha již večer. **Saturn** svítí po setmění nad jihem a později jihozápadem v Kozorohu. **Jupiter** spatříme po většinu noci kromě jitra jako velmi jasný objekt v Rybách. Večer 2. 11. a po půlnoci 10. 11. můžeme i malým dalekohledem sledovat simultánní přechod dvou měsíčků a jejich stínů přes desku planety. Nedaleko ve Vodnáři se nachází také o poznání slabší **Neptun**. **Uran** v Beranu je na obloze celou noc. Brzy večer vychází již také **Mars**, ten má před opozicí, takže je na obloze po celou noc. Nastává období jeho nejlepší viditelnosti opět po dvou letech. Sice nedosáhne tak velkého úhlového průměru, zato bude při kulminaci velmi vysoko nad obzorem, což je pro spatření jemných detailů na kotoučku planety klíčové. Zatímco při pozorování Jupiteru obvykle dosáhneme nejlepšího kontrastu při menších zvětšeních (cca 150–200× dle apertury použitého dalekohledu) na Mars se vyplatí "přitlačit" neboť kotouč planety je velmi jasný. A nejlepším "filtrem" je v tomto případě zvětšení – pokud seeing dovolí, je optimální hodnotou cca 300–400×, u větších průměrů za ideálních podmínek i více. Vyzkoušet můžete i barevné filtry. K detekci tmavých albedových útvarů může napomoci červený nebo oranžový filtr. Naopak oblačnost nad povrchem zvýrazní filtr modrý.

Při úplňku 8. listopadu dojde k úplnému zatmění Měsíce, které je ale u nás nepozorovatelné. V jeho průběhu dojde zároveň k zákrytu Uranu Měsícem.

Z jasnějších **komet** si nenechte ujít dvojici vlasatic objevených z Palomaru. Hned z večera je větším binokulárem nebo menším dalekohledem vidět C/2022 E3 (ZTF) v souhvězdí Hada (resp. hlava Hada) – lépe se však hledá pomocí hvězd Severní koruny (viz mapka – pozice komety po dvou dnech). Nyní má kolem 10 mag, ale v únoru by mohla atakovat až pátou hvězdnou velikost. Větší přístroj a zvětšení ukáže pěkný malý ohůnek. Ale ani C/2020 V2 (ZTF) se nechce nechat zahambit. Viditelná je celou noc ve Velké medvědici, ale lepší je počkat si na ni až ráno, kdy vystoupá výše nad obzor. Je o něco slabší, kolem 11 mag. Vyhledávací mapku vygeneruje třeba aplikace **czsky.cz**

